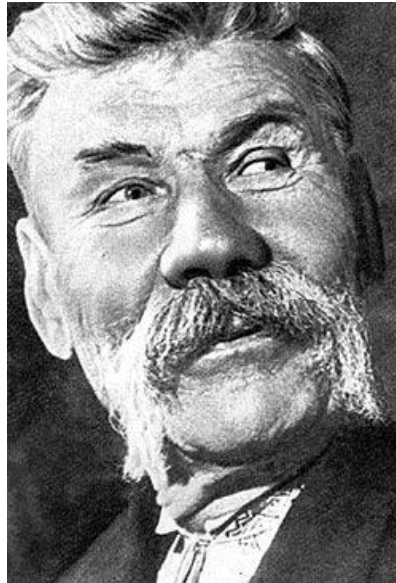

**ШКУРАТ
СТЕПАН ЙОСИПОВИЧ
(1886 – 1973),**

народний артист, кіноактор, проживав та похований в м. Ромни

Біографічна довідка

Степан Йосипович Шкурат – заслужений артист РРФСР (1935), народний артист УРСР (1971) народився 8 січня 1886 року в с. Кобиляки, нині місто Кобеляки Полтавської області.

Сценічну діяльність розпочав 1905 року на сцені Народного будинку в Кобеляках. 1910 року разом із сім'єю переїхав у Ромни. Працюючи пічником, брав участь у аматорському театрі. 1913 року місцева газета «Ромен» писала: «У другому громадському зібранні відбувся малоруський спектакль. Йшла драма з малоруського життя «Бурлака» І. Карпенка-Карого. П'єса була зіграна досить жваво. Особливо гарний був Бурлака – п. Шкурат.» Степан Йосипович грав у виставах «Маруся Богуславка» М.Старицького, «Мартин Боруля», «Суєта», «Сава Чалий», «Наталка Полтавка» І. Котляревського, «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського та ін. В нашому місті, далекого 1918 року сталася щаслива зустріч Степана Шкурата із уже відомим на той час молодим земляком-скульптором Іваном Кавалерідзе. Спільна робота на будівництві пам'ятника Т.Г. Шевченку зблизила двох талановитих людей і відкрила одному з них – С.Й. Шкурату безкраї обрії справжнього мистецтва.

Шкурат по праву вважається одним із старійшин українського пожевтневого театру. Нині він знаний усіма як актор кіно і театру, активний учасник художньої самодіяльності. Адже, як відомо, Степан Шкурат не мав спеціальної освіти, на професійну сцену прийшов з художньої самодіяльності.

Для багатьох наш земляк відомий як артист кіно. Перший фільм «Злива», поставлений 1928 року на Одеській кінофабриці режисером І. П. Кавалерідзе, став одночасно і першою кінопробою тоді ще не відомого в кіномистецтві роменського пічника Степана Шкурата. В цій експериментальній картині він зіграв роль селянина-бунтаря. А потім були «Перекоп» і «Коліїщина», «Штормові ночі» і «Прометей», «Наталка Полтавка» і «Запорожець за Дунаєм», «Григорій Сковорода» і «Повія». І кожен з фільмів - то подія в українському мистецтві кіно, то ще одна творча удача як кінорежисера І.П. Кавалерідзе, так і актора С.Й. Шкурата.

Серед найперших прихильників таланту нашого земляка був славетний митець українського кіно Олександр Довженко, котрий саме готувався до постановки свого

фільму «Земля». Він і запропонував С.Шкурату зіграти в ньому роль Панаса Трубенка. Степан Шкурат виправдав надії О.Довженка. І з того часу його творча біографія міцно пов'язується з іменем видатного кіномитця. А далі будуть ролі в фільмах «Іван», «Аероград», «Щорс». Саме у Довженка, у цієї великої людини, як завжди говорив артист, він пройшов справжню мистецьку школу правдивого відтворення життя.

Більше як за сорок років свого довгого творчого шляху Степан Йосипович зіграв близько ста ролей на кіностудіях України, Білорусі, Росії, Грузії. Його творча праця була гідно оцінена народом. Так, за виконання ролі денщика Потапова у фільмі «Чапаєв» у 1935 році йому було присвоєно звання заслуженого артиста РРФСР. Він заслужив любов і шану мільйонів кіноглядачів.

Протягом багатьох років виступав митець на сцені роменського театру, виконав більше ніж 250 ролей у багатьох п'єсах, операх вітчизняних і зарубіжних авторів. Без перебільшення можна сказати також, що С. Шкурат володів майстерністю поєднання слова й співу. Довгий час був солістом Роменського заслуженого самодіяльного хору УРСР. Це йому належать незабутні образи Миколи й Карася у фільмах-операх «Наталка Полтавка» й «Запорожець за Дунаєм» режисера І. Кавалерідзе. Найвідомішою із них була роль Карася в опері «Запорожець за Дунаєм». В цій ролі його бачили і слухали П.Саксаганський і М. Садовський. П. Саксаганський, приїхавши на гастролі до Ромен в 1921 році і послухавши Степана Шкурата, який виконував партію Карася, заявив тоді привселюдно: «Карася співати не буду, я вчора слухав Шкурата вашого і, мабуть, я йому поклонюсь у ноги».

Як талановитий актор, С. Й. Шкурат користувався великою популярністю і авторитетом у багатьох кінорежисерів. Особливо після співпраці із О. Довженком його запрошують зніматися у багатьох фільмах, пропонували переселитися до Москви, Києва, але він постійно відмовлявся. Лишився вірним Сулі, Ромнам, рідній землі, в якій він черпав насагу для свого великого і неповторного мистецтва.

До останніх років життя слугувала муза високого гатунку Степана Шкурата рідному народові, українській культурі. Тому не випадково за видатні заслуги у розвитку українського театрального і кіномистецтва С.Й.Шкурату Указом Президії Верховної Ради УРСР у 1971 році було присвоєно почесне звання народного артиста України.

Помер Степан Йосипович Шкурат 26 лютого 1973 року в Ромнах на вісімдесят восьмому році життя.

Провідний бібліограф МЦБС Валентина Салогуб.